

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 139

Maribor, sreda 20. junija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelok »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Velika tragedija v narodni skupščini

Pavle Radić mrtev, Stjepan Radić umira, poslanci dr. Basariček, dr. Pernar in Ivan Grandija smrtno nevarno ranjeni. — Pet usodnih strelav radikalnega poslanca Puniše Račića.

BEOGRAD, 20. junija. Danes, okrog 11.30 dopoldne, se je zgodil na seji narodne skupščine dogodek, kakršnega ne beleži zgodovina nobenega parlamenta.

Radikalni poslanec Puniša Račić je skočil nenadoma na govorniško tribuno in oddal proti vrstam opozicijskih poslancev pet revolver-skih strelav.

Prvi strel je zadel posl. Pavla Radića naravnost v srce. Zgrudil se je takoj mrtev na tla. Drugi strel je zadel poslanca dr. Basarička v vrat, tretji poslanca Stjepana Radića v trebuh, četrti poslanca dr. Pernarja v levo ramo in peti poslanca Ivana Grandijo v prsa. Vsi zadnji štirje imenovani so smrtno nevarno ranjeni.

Stjepan Radić že umira. Štirje težko ranjeni poslanci so bili takoj prepeljeni v bolnišnico.

Atentator Puniša Račić je takoj po izstreljenih petih streljih pobegnil iz skupščine.

Krvavi zločin je napravil na vso skupščino naravnost porazen utis. Seja narodne skupščine je bila takoj prekinjena. V mestu vlada silno razburjenje.

BEOGRAD, 20. junija. Napetost med opozicijo in vladno večino ravno vsled pomirjevalne akcije,

ki je bila uvedena zadnje dni, ni zavzemala neobičajnih ostrin. Pač pa se je opazalo, da je bil ravno Puniša Račić zadnje dni silno razburjen. Neprestano se je vmešaval v prepire in delal vsemogoče medklice, samo, da je dražil opozicijo. Včeraj pa je celo vložil predlog na narodno skupščino, ki ga je podpisalo 26 poslancev, med njimi tudi slovenski poslanec Vlado Pušenjak, da naj se preišče duševno stanje Stjepana Radića, češ, da ni normalen. Predsednik narodne skupščine, dr. Perić, je seveda ta predlog takoj zavrnil kot nemogoč.

Današnja seja narodne skupščine je nudila spočetka čisto običajno sliko. Opozicija je nadaljevala s tehnično obstrukcijo ter otvorila debato o zapisniku in poslovniku, kateri se je priglasilo več govornikov. Med obema taboroma je prišlo ponovno do ostrega prerekanja.

Okrog 11.30 dopoldne je radikalni poslanec Puniša Račić nenadoma skočil na govorniško tribuno. V njegovih rokah se je zasvetil samokres in še predno so mogli poslanci premočrati kritično situacijo, je že padlo zaporedoma z bliskovito naglico pet strelav. Prvi je zadel Radićevega nečaka, Pavla Radića, naravnost v srce. Bil je pri priči

mrtev. Drugi strel je zadel Stjepana Radića v trebuh, ki se je zgrudil v hipu nezavesten na tla. Prepeljali so ga takoj v bolnico, vendar že napol umirajočega. Tretja krogla je prebila dr. Basarička žilo na vratu. Rana je smrtno nevarna. Četrta krogla je zadel dr. Pernarja v levo ramo. Rana sicer ni smrtna, vendar pa je nevarna, ker so ranjeni notranji organi. Peti strel je končno za del Ivana Grandijo v prsa. Rana je smrtno nevarna.

Vsi navedeni poslanci so člani hrvatske seljačke stranke.

Po atentatu je bila seja pod vtisom strašnega dogodka seveda brez vsakih formalnosti takoj prekinjena, poslancev pa se je polastila silna panika. Opozicijski poslanci so skočili proti govorniškemu odru, da razorože atentatorja, ki pa se mu je v splošni zmedbi posrečilo, da je pobegnil. Vsekakor pa je že gotovo aretiran in oddan v zapore.

Takoj po dogodku se je vršila seja ministrskega sveta, ki je sklepal o nadaljnjih ukrepih vlade, da se vzdrži red in mir v državi.

Po nalogu notranjega ministrstva so bile ob 12. uri prekinjene vse telefonske in brzojavne zveze z inozemstvom, kakor tudi telefonske zveze med Beogradom in provinco.

Hladno kri!

Maribor, 20. junija.

Hladno kri! V Beogradu se je davi v narodni skupščini dogodila tragedija, ki bo bolešno odjeknila po vsej naši domovini in mora globoko vznemiriti vsakega iskrenega Jugoslavana. Ekscentričen in eksaltiran radikalni poslanec je izvršil zločin, kakršnega ne pozna svetovna zgodovina parlamentarizma. Naša narodna skupščina je omadeževana s krvjo in naš parlamentarizem je padel na najnižji nivo.

Žalostna usoda je hotela, da preživlja naša država ravno letos v desetem letu ujedinenja in osvobođenja silno težko notranjo krizo. Plemenske strasti so zopet razpaljene do skrajnosti kakor kmalu po vstajenju Jugoslavije in tudi zunanje-politični položaj ni preveč rožnat, čeravno se je zlasti zadnje leto znatno zboljšal. Obdana krog in krog od samih neprijateljev, imajoč na svoji strani kot prijatelje pravzaprav le Čehoslovake in Francoze, je preživela naša država v prvem desetletju sicer že mnogo težkih kriz, vendar pa je prebolela in prebrodila vse in si polagoma utrdila položaj tudi v inozemstvu. Vsi načrti naših nasprotnikov, da bi omajali naš položaj, so se razbili ob neomajni volji naše države, da vzdrži mir in red na Balkanu, naslanjajoč se pri tem na verzajsko in trianonsko mirovno pogodbo, ki sta postavili temelji novim državam v Srednji Evropi.

Tu so skoro ravno na dan desete obletnice vidovdanskega atentata v Sarajevu padli v narodni skupščini usodepolni strelji, ki morejo imeti še nedogledne posledice za našo državo. Zlasti naši sovražniki v inozemstvu bodo sedaj uporabili vse, da pokažejo na našo neurejenost in da nas razkriče kot edine krivce, da niso razmere v Srednji Evropi take kot bi bilo želeli.

Bolj kakor kedaj poprej, je zato ravno sedaj potrebno, da ohranimo vsi mirno kri in da zavrnemo vsako izzivanje onih elementov, ki so jim morda današnji obžalovanja vredni dogodki v skupščini še povšeči. Želja vseh našo mlado državo iskreno ljubečih državljanov mora biti le, da bi čimprej in srečno prebolela tudi sedanjo najtežjo notranjo krizo in da bi iz krvi žrtve, ki so padle v narodni skupščini v izvrševanju svoje dolžnosti vzrasla — nova, krepka in tudi duševno ujedinenja Jugoslavija!

Strašna avtomobilska nesreča.

V Bileči v Hercegovini se je pripetila v ponedeljek zvečer katastrofalna avtomobilska nesreča, ki je zahtevala strahotne človeške žrtve. Vojaški tovorni avto, last komande mesta v Bileči, se je vračal v mesto. Na njem je bilo več oseb. Pri Prijedorju se je avto na nekem ovinku nenadoma zvrnil v 20 m globoko kotlino. Narednik Not, šofer Kapetanović in posestnik Kokor iz Bileče so obležali na mestu mrtvi in so bila njihova trupla popolnoma razmesarjena. Razen tega sta bila dva potnika težko ranjena. Pravi vzrok nesreče ni znan in je zato dobila posebna komisija nalogo, da preišče slučaj. Domneva se, da je najbrže počila zavora.

NEVIHTE S TOČO V ITALIJI.

RIM, 18. junija. Po vsej Italiji je temperatura v zadnjih dveh dnevih občutno padla. Posebno so divjale nevihte s točo in povzročile veliko škodo v okolici Brescie in Piacente.

Nobile in njegova posadka rešeni

FRANCOSKI HIDROPLAN »LATHAM Z AMUNDSENO NA KROVU PRISTAL PRI NOBILU.

KINGSBAY, 20. junija. »Città di Milano« je prejela od generala Nobila brezlično obvestilo, da je polarni raziskovalec Amundsen na francoskem hidroplanu »Latham«, ki ga je vodil znani francoski pilot Guilbaud, že našel Nobila in njegovo posadko in pri njem pristal. Došla je tudi že potrditev te vesti.

Po drugi še nepotrjeni vesti je najden tudi že drugi del Nobilove posadke, ki ga je odnesel svoječasnno zrakoplov s seboj.

OSLO, 20. junija. Francoski hidroplan »Latham« z znanim pilotom Guilbaudom je odletel preko Spitzbergov naravnost

proti Severovzhodni deželi, da poišče Nobila in njegovo posadko. Na tem letalu je tudi znameniti polarni raziskovalec Amundsen. Adolf Hoel, strokovnjak v raziskovanju Spitzbergov, se bo pridružil ekspediciji ruskega ledolomilca »Krasina«.

Po angleških poročilih iz Kraljevskega zaliva je prispela tja še nepotrjena vest, da sta letalca Riser Larsen in Lützow na poizvedovalnih poletih našla oni del posadke »Italije«, ki jo je po katastrofi zrakoplova vihar odnesel dalje in ločil od Nobilove skupine.

Postopači na Kozjaku

Pred par dnevi se je posrečilo orožnikom od Sv. Jurja, da so našli v hlevu g. Vuteja na Šoberskem (Taberna »Šoberški dvor«) 26 letnega Janoša Muntyana, že četrtega člana tolpe, ki se je klatila po Dravski dolini. Vsi dosednji aretovanci, ki so že predani mariborskemu okrožnemu sodišču — so madžarske narodnosti. Prišli so v Slovenijo iz Avstrije preko Kozjaka, čigar soteske so kakor na lašče pripravne za take romantične »akcije«. Po dosedanjih ugotovitvah gre tu za večjo, dobro organizirano tolpo, ki je v svojem poslu pravi »odlični« izvežbana. Mednarodni klateži kažejo velik smisel za tovariško vzajemnost in solidarnost ter nočejo izdati imen svojih tovarišev.

niti opisovati svojih pohodov in svojega »delokroga«. Kljub temu pa se je dognalo, da so »uspešno« nastopali celo v Bratislavi na Češkem, kjer so izvršili več vlomov in tatvin; nadalje na Tirolskem ter v Zgornji Italiji. Povsod pa so se lotili le hiš, kjer so se nadejali bogatega plena. Pri poizvedbah o finančnem položaju svojih žrtve so zelo rafinirani. Kot »brezposelni« potniki, ki iščejo dela in zaslužka tarnajo poizvedniki toliko časa okrog gospodarja in gospodinje, da jih sprejmejo v delo. Kmalu pride ponočni obisk in novi »hlapec« izgine v gluho noč, ne da bi terjal svoje plačilo. — Orožništvo je poizvedovanje za temi elementi zelo oteženo zaradi okolištin, ker se kmetje največkrat branijo dati podatke o

novem, »zelo pridnem in delavnem« hlapcu... Po dosedanjih ugotovitvah se nahajajo posamezne, razdeljene gručice v gostih, mestoma nepristopnih šumah Slémena, Velikega Boča, v okolici Sv. Urbana, Sv. Križa, kjer so nedavno ujeli »mutastega« klateža, o katerem smo pred kratkim poročali in na Šoberskem. Tamkajšnje maloštevilno orožništvo je neumorno na delu ter se z velikim elanom žrtvuje za svojo službo.

Deželna cesta s centralno kurjavo

V Nevadi resno razmišljajo o načrtu, da bi neki tamkajšnji prelaz v zimskih mesecih oskrbeli s centralno kurjavo. Cesta, ki vodi preko prelaza Sierre, je med letom več tednov vsled visokega snega popolnoma nedostopna. Ako bi se posrečilo cesto na najvišji točki 16—20 milj daleč ogreti, bi se sneg takoj stal in promet po cesti bi bil mogoč vse leto. Približno 20 milj južno od Rema se nahaja ozemlje, ki je polno zelo vročih vrhcev in gejzirjev. Sedaj nameravajo te vroče pare zbrati po ceveh v kotle, ki bi bili postavljeni v presledkih 4 milj ob najvišji legi gorske ceste. Iz kotlov bi se vršilo potem ogrevanje zemeljske površine. Naprave te cestne kurjave bi sicer mnogo stala, toda domačini upajo, da bi imeli od nje toliko koristi, ker bi bila cesta vse leto brez snega, da bi se stroški popolnoma krili. Zagovorniki tega načrta se sklicujejo na podobno napravo v Westwoodu, kalifornijskem mestu, kjer je močno razvita posebno lesna industrija. Tamkaj je namreč pozimi uvedena po cestah parna kurjava, tako da so vse ceste vedno brez snega. Napravo je izvršila neka bogata tvrdka z lesom.

Novinarska tragedija na Dunaju

Urednik ustreljen — v sodni dvorani.

Včeraj dopoldne se je med razpravo dunajskega okrožnega sodišča v Hietzingu dogodil strašen zločin. Urednika lista »Neues Wiener Journal« Bruno Wolfa je ustrelil njegov bivši kolega Oskar Pöffel. Umorjeni in morilec sta se pravdala radi razžaljenja časti. Povod pravde izhaja iz leta 1924, ko so imeli na Dunaju senzacijo sadistične afere Edite Kadivec. Ta žena je bila obtožena, da je raznim perverznejšem dovajala otroke k sadističnim orgijam. Kadivčevu so dobili v roke psihijatri in bila je tudi v umobolnici Steinhof, ko se je začelo govoriti, da bo »Neues Wiener Journal« objavil spise o njenem duševnem in fizičnem stanju. Policija je intervenirala in izkazalo se je, da ima te spise urednik gospodarske rubrike Oskar Pöffel. Uredništvo je obljubilo, da kaj takega ne priobči, uvedlo je pa preiskavo, kako je urednik Pöffel prišel do tega materiala in kaj je z njim počel. Na dan so prišle razne umazanosti. Pöffel je bil najprej suspendiran, potem je pa sam izstopil iz uredništva. Iz tega se je razvila dolga vrsta pravnih materijalnih značajev in končno še pravda z urednikom Wolfom, ker je ta v neki prej-

šnji pravdi kot priča, Pöffla nazval izsiljevalcem.

Včeraj dopoldne pri glavni razpravi je urednik Wolf ravno končal svoj govor, s katerim je dokazoval, da je Pöffel res izsiljeval, odvetnik je pa oddajal neke spise sodniku, ko se je Pöffel z vzklikom »Sedaj« — dvignil ter oddal pet revolverskih streliv proti Wolfu. Pri prvem strelu se je Wolf dvignil, zgrabil za prsa, napravil par korakov proti svoji ženi, ki je sedela v prvi klopi med drugimi poslušalci ter se z vzklikom: »Joj, moji ubogi otroci!« — zgrudil na tla. Tri kroglice so ga zadele v prsa, ena od njih v srce in bil je takoj mrtev. Morilec je mirno stal na svojem mestu ter ni niti besedice črnil, ko so ga odvedli. Ob streljih je postala v sodni dvorani strašna panika.

Morilec je šele v celici spregovoril. Zadrževal je odvetnika, ki je bil njegov zastopnik v pravdi proti Wolfu. Odvetnik je dejal, da takega morilca ne zastopa.

Umorjeni Bruno Wolf je bil star 40 let ter zelo priljubljen v tovariških krogih. Novinar je bil tudi njegov oče, brat njegov je pa glavni urednik »Berliner Zeitung am Mittag«.

Kaj pravi prva premagovalka oceana

Miss Earhart, ki je včeraj na poletu iz Amerike v Evropo srečno pristala v Angliji, je prejela iz vseh delov sveta nešteto brzojavnih čestitk, med drugimi tudi od predsednika Zedinjenih držav Coolidgea, ki izraža svoje izredno veselje, da je bila ravno Američanka prva žena, kateri se je posrečilo preleteti ocean.

V londonskih »Times« je objavila miss Earhart sedaj svoje vtise in pravi: »Polet preko Atlantskega morja je bil za mene čisto navaden zabaven polet, čeprav čisto precej neprijeten. Hotela sem pokazati s svojim poletom, da so prekomorski poleti razmeroma varni in da se lahko že otvori zračni promet med obema kontinentoma. Bila sem edini potnik na tem potovanju. Vse, kar je bilo treba storiti, da pridemo v Evropo, sta opravila pilot Stultz in mehanik Gordon. Oba zaslužita vso pohvalo. Prekomorske polete morejo izvršiti le piloti, ki lete slepo, le po instrumentih. Menim, da so razne nesreče pri teh poletih le posledica nesposobnosti pilotov, leteti po instrumentih. Kljub prvotnim ugodnim vremenskim napovedbam je bilo od 22 urnega leta le eno uro ugodno vreme. Posebno dež in celo sneg sta spremljala letalo na vsej progi. Pristati smo morali v Walesu samo zato, ker nismo imeli dovolj bencina, da bi nadaljevali pot proti Southamptonu.

Odkar smo startali, nisem niti trenutek dvomila, da ne bi dosegli nameravanega cilja. Tekom cele vožnje nisem niti enkrat kontrolirala instrumente, čeprav imam že nad 500 ur posameznih letov za seboj in sem postavila svoječasno tudi ženski višinski rekord. Prvo uro, ko smo zapustili ameriško obalo, je bilo krasno vreme. Vendar pa smo le to uro videli morje, katero je potem vso pot zakrivala gosta megla. Tudi Irske nismo opazili, čeprav smo leteli preko nje. Ko pa smo prispeli nad južno Anglijo, nismo mogli ugotoviti, kje smo bili, ker naš radio-aparat ni funkcioniral.

Ko smo pluli nad oceanom, smo se ponovno skušali dvigniti silno visoko, da bi prišli iz megle, toda zaman. Veter je bil nenavadno močen. K sreči pa je prihajal od zadel, kar je bilo našemu letalu še v pomoč. Edini prtljažni predmet, ki sem ga vzela s seboj na nevarno pot, je bila ščetka za čiščenje zob.

Kuponsko prodajanje inozemskih izdelkov.

V zadnjem času se je razpasla navađa, da prodajajo inozemske tvrdke (»Jiem« Anney) svoje izdelke (ure) na ta način, da stranka kupi kupon in proda več kuponov novim strankam. Ker je ta način prodaje po zakonu prepovedan, se opozarja občinstvo na kaznivost tega dejanja.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 20. junija ob 20. uri »Idiot« ab. B. Kuponi. Zadnja predstava v sezoni.

Zbori

Revila nove zborovske glasbe. Ureja Zorko Prelovec; izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.

Dvojna številka za maj in junij je pravkar izšla. Vsebinska glasbenega dela: Josip Pavčič: Jezdec, mešan zbor, Fr. Medvedsky: Nedelja, mešan zbor, Martin Zeleznik: Naši Materi, mešan zbor z orglami. Vsebinska književne priloge: Pesmi Gr. Koritnika in D. Gorinška. Češki pevski festival in ustanovitev Vseslovenske Pevske zveze. S. Osterc: O smeri sodobne zborovske glasbe. Dr. A. Schwab: Izpenci in jaz. Naši skladatelji. Iz naših organizacij in društev. Opera in koncerti. Razno. Zakaj — zato! Iz urednikove in upravnikove listnice. — Zaradi pomanjkanja prostora so izostale rubrike: Zgodovina pevskih društev. Listi in Novosti. Vse pa pride na vrsto v prihodnjem zvezku, ki izide kmalu v začetku julija. — »Zbori« gotovo zaslužijo, da jih podpre naša glasbo ljubeča javnost s številnimi naročbami, tembolj, ker je letna naročnina (40 Din) za obsežen, vsebinsko zanimiv, deloma tudi ilustriran list res malenkostna. Naročite se tedaj na »Zbore« in priporočite jih v naročbo svojim prijateljem in znancem! — Naslov: Uprava »Zborov«, Ljubljana.

Predavanje OUZD o prvi pomoči!

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani priredi v Mariboru dne 1. julija ob 8. dopoldne v kino »Apolo«, poslopje Kazine, predavanje o prvi pomoči. Po predavanju pa se bodo vršile praktične vaje o dajanju prve pomoči. Ker je dolžno vsako večje podjetje, da razpolaga z izvežbanimi močmi v dajanju prve pomoči in ker je to tudi v interesu posameznih delavcev, pričakuje urad, da bodo na predavanju zastopana vsa večja podjetja iz Maribora in okolice. Od pravihne pomoči je pogostokrat odvisna nadaljna usoda ponesrečenega člana. Čim pravilnejša je prava pomoč, tem manjše so posledice nezgode, seveda s tem v zvezi tudi izdatki za ponesrečenca. Vse to pride na drugi strani do izraza v višini prispevkov, ki danes vsled stalno množičnih se nezgod, ne zadostujejo za kritje vseh obveznosti.

Pevsko društvo »Pohorje« v Hočah

priredi v soboto dne 23. t. m. ob 19. uri v Mariborski koči na Pohorju veselico s sledečim sporedom: petje, godba, ples, šaljiava pošta, kegljanje na dobitke in kresli. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na Vidov dan 28. t. m.

1240

Mariborski in dnevni drobiž

Občinske volitve v Sladkem vrhu ob Muri.

V nedeljo, dne 17. junija, so se vršile v obmejni občini Sladki vrh ob Muri občinske volitve. To občino reklamirajo Nemci za eno svojih najkrepkejših postojank. Nedeljske občinske volitve pa so pokazale, da se tudi v tej obliki leta 1882-1918 po prejšnji šulferanjski šoli zastrupljeni naši ljudje vračajo — sicer počasi pa signuro — kamor spadajo. Kljub najhujšemu pritisku je »Narodna gospodarska stranka« zbrala od 127 volilcev 28 kroglic. Časten uspeh! Domača gospodarska stranka (nemška) je dobila 99 glasov, med temi gotovo žalibog najmanj 40 naših ljudi, ki pa bodo istotako v bodoče uvideli svojo napako in se drugače opredelili. To naj bo Nemcem v dokaz, da občina Sladki vrh ni nemška in tudi ne more biti.

Današnja porota

bi imela razpravljati o zadevi sleparstva, katerega so obtoženi trije bratje Vedlin in Valentin Bezjak, ki so pod raznimi pretvezami izvajali od ljudi v mariborski oblasti večje ali manjše denarne zneske. Ker pa enega obtoženca ni bilo k razpravi, je bila obravnava preložena na prihodnje zasedanje.

Naliv s točo v Mariboru.

Po krasnem solnčnem dopoldnevu so se zbrali okrog poldne nad Mariborom sumljivi temni oblaki, nakar je kmalu sledil kratek naliv, pomešan s točo.

Iz sodniške službe.

Pri upravnem sodišču za Slovenijo v Celju je imenovan za pisarja absolvirani pravnik g. Oskar Dobovišek iz Maribora.

Poseben sokolski vlak Čehov

bo peljal v ponedeljek 25. t. m. okoli 15. ure skozi Maribor okoli 900 udeležencev in udeleženk iz ČSR na sokolski zlet v Skopje. Mariborski Sokol in vse narodno občinstvo pozdravi drage goste na glavnem kolodvoru. Natančnejši prihod vlaka bomo še javili.

K sprejemanju trgovskih vajencev.

Po sklepu letošnjega gremijskega občnega zbora se imajo v bodoče sprejemati v trgovino samo taki vajenci, ki so dovršili najmanj 2 razreda meščanske ali druge srednje šole. Le v izjemnih slučajih se bodo sprejemali vajenci z manjšo toda dobro šolsko izobrazbo, ako kažejo za trgovino veselje in sposobnost ter imajo dobro šolsko spričevalo, morajo pa položiti v šoli sprejemni izpit. Z manj kot 6 razredno ljudskošolsko izobrazbo se pa vajenci v trgovine sploh ne morejo več sprejemati, na kar se opozarjajo vsi trgovci, kakor tudi oni stariši, ki so namenili posvetiti svoje otroke trgovskemu stanu. — Gremij trgovcev v Mariboru.

Pred zatvoritvijo kinematografov v Mariboru.

Iz krogov občinstva nam pišejo: Že nekaj časa se šušlja po mestu, da bodo lastniki kinematografov v Mariboru zaprli svoja podjetja. Nadaljnje njihovo obratovanje je namreč pod sedanjimi okoliščinami nemogoče, ker so podjetja od države, občine, oblasti in invalidov preobremenjena z davki. Po informacijah plačujejo kinopodjetja samo na raznih taksah, dokladah in davkih okoli 50 odst., torej polovico svojega inkasa. Kje pa so potem še dobave filmov, režija in drugi stroški, ki so v zvezi z obratovanjem. Da je pri takih razmerah obratovanje kinematografov dejanski nemogoče, je jasno celo nam laikom. Tembolj čudno pa se nam zdi, da tega ne uvidijo oni, ki nalogajo ta težka bremena. Zatvoritev kinematografov bi vrh tega še povečalo brezposelnost v našem mestu, ki je že tako dovolj občutna. Brez posla in kruha bi namreč ostalo nad 20 uslužbencev.

Promet z nepremičninami.

Posetnica Ana Walland je prodala Francu Lavrenčiču, višjemu stražniku, za 65.000 Din hišo št. 101 na Koroški cesti. — Ida Stickler je prodala višjemu davčnemu upravitelju Otmarju Megliču in njegovji soprogji Berti hišo št. 16 v Krekovi ulici za 327.000 Din.

Orlaške jagode.

Vrtnarija graščine Hausampaher pri Hočah nam je poslala par krasnih eksemplarjev debelih rdečih jagod (anan). Komad tehtja 4-6 dekagramov. Jagode so izredno okusne in velike kakor malinski paradizniki. Hvala! —

Zadnja predstava letošnje sezone v naši drami.

Nocoj je v naši drami zadnja letošnja uspela predstava Dostojevskega »Idiot« v režiji g. Rade Pregarca. Nastasio Filipovno igra nocoj gđena Anta Kovarčičeva, ki je kreirala to vlogo na premijeri z velikim uspehom. Vse ljubitelje visoke dramske umetnosti opozarjamo na to zaključno predstavo naše drame, ki je pokazala letos tako zelo lep vzpon in napredek.

Odkritje spominke plošče Gavrilu Principu.

Na Vidov dan, 28. t. m. bodo odkrili Sarajevem na mestu, kjer je bil l. 1914 izvršen atentat na pok. avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo, mramornato ploščo. Pri tej priliki se bodo vršile v Sarajevu velike svečanosti in tudi slavnostna povorka skozi mesto. Narodna društva se bodo obenem na pokopališču poklonila manom žrtev našega narodnega osvobođenja in ujedinjenja.

Trgovska Samopomoč za mariborsko oblast

je na svojem izrednem občnem zboru sprejela predlog, da se sprejemajo 50 do 60 let stari člani še do konca tek. leta, morajo pa s prijavo predložiti tudi zdravniško spričevalo. Kdor toraj želi pristopiti naj se obrne na upravo Trgovske Samopomoči, ki posluje v pisarni Trgovskega gremija v Mariboru. Obenem se ponovno vabijo vsi pridobitni krogi ter privatni in javni nameščenci mariborske oblasti na pristop k instituciji, ki na najcenejši način osigura njihovim dedičem lepo posmrtnino, ki se izplača takoj po njihovi smrti. Že danes bi se izplačalo v kakem smrtnem slučaju okoli 9000 Din, treba pa je, da dvignemo število članstva tako visoko, da bo dosegla posmrtnina vsaj 20 do 30.000 Din.

Bridka starost.

Policijski stražnik, ki je včeraj opoldne hodil ob brodu, je slišal onemoglo klicanje na pomoč. Ko je šel za glasom, je našel na neki njivi 82letno Marijo Lenič vso onemoglo na tleh. Bedna starica je od justra okopavala krompir, opoldne se je pa lotila omedlevica in zgrudila se je na zemljo. Mislila je že, da so napočili zadnji trenutki, da bo morala umreti, sama brez pomoči. Stražniku je tudi povedala, da že dva dni ni zavžila tople hrane. Delala je pa na njivi svojih najbližjih sorodnikov. Staro revo je rešilni oddelek odpeljal v bolnišnico.

Beg od doma.

Stariši so prijavili policiji, da je neznanomak odšel od doma 15letni mizarški vajenec Konrad Fras. Fant je šel v ponedeljek jutraj kakor navadno v delavnico in ker se zvečer ni vrnil, so stariši vprašali po njem pri mojstru. Dobili so presemetljiv odgovor, da ga ni bilo v delavnici. Ubegli dečko je za svoja leta visoke postave in dobro oblečen. Kdor bi kaj vedel o njem, naj javi to policiji.

Nezgoda na ulici.

Včeraj popoldne se je ob vogalu Aleksandrove in Meljske ceste neki nerodni kolesar zaletel v mimo idočega 14letnega Josipa Debelaka ter mu prizadel krvavečo rano na nogi. Kolesar se izgovarja, da je bil velik promet in da deček ni slišal zvonjenja. Vozil je pa seveda po napadni strani.

Samomor Slovenca v Sarajevu.

Včeraj jutraj se je ustrelil v Sarajevu delavec Robert Ciklar, rodom iz Slovenije. Pognal si je v svojem stanovanju kroglo v glavo. Ko je njegova gospodinja čula strel, je takoj odprla vrata in našla svojega najemnika v mlaki krvi. V roki je držal samokres in težko hropel. Poklicala je takoj rešilno postajo, ki ga je odvedla v bolnico, vendar je le malo upanja, da bi okrevail. Vzrok obupnega koraka je bila beda.

Važno za svinjerejce.

Oblastni odbor mariborske oblasti je prejel tako ogromno število prošenj za podelitev plemenskih mrjaščkov po znižani ceni, da letos ne bo mogoče vseh prošnjikom ustreči. Upoštevalo se bo v vsakem okraju nekaj gospodarjev; ostali pa pridejo po možnosti na vrsto prihodnje leto. — Novih prošenj naj nikdo ne predlaga, ker jih mora oblastni odbor brez izjeme odkloniti.

Medij kot detektiv

TATVINA DRAGOCENE POŠTNE POŠILJATVE. — MADAME MADELON.

Precej časa je že od tega, ko se je na pošti med Parizom in Londonom dogodila senzacionalna tatvina. Dragocena biserna ovratnica je bila v Parizu oddana na pošto, na poti v London je pa izginila brez sledu. Detektivji od obeh strani so bili vneto na delu in tudi francoski in angleški listi so se za zadevo zelo zanimali. Zavarovalnica za transport dragocenosti je razpisala veliko nagrado za izsleditev tatov in vrnitev dragocenosti. Vse je mrzlično iskalo dragoceno pošiljatev in to še tembolj, kar je bil naročnik dragocene ovratnice sam waleški princ.

Ko so se brezuspešno vračali londonški detektivji iz Pariza, pariški pa iz Londona, se je pri ravnateljstvu zavarovalnice zgledala neka mlada dama v spremstvu svojega moža. Mož se je predstavil kot višji uradnik železniške uprave ter dejal, da je njegova soproga dober medij in da je s svojimi vedeževalskimi sposobnostmi že večkrat pomagala najti izgubljene predmete. To se ji posreči zlasti tedaj, če pride v stik z osebami in predmeti, ki so bili v kakoršnikoli zvezi z izgubljenimi stvarmi. Pri ravnateljstvu zavarovalnice so bili glede vsega tega zelo skeptični. Ravnatelj je kratkoma izjavil, da medijem ne verjame. Radi velike zavarovalne svote je pa vendarle tudi ta poset naznanil zavarovanemu juvelirju ter mu prepustil, naj on odloča glede vedeževalskega poskusa.

Juvelir je bil takoj za to. V njegovi hiši so priredili seanso, kateri je prisostvoval tudi eden od detektivov, ki so se trudili za preiskavo v Parizu in Londonu. Vedeževalka, ki je v spiritističnih krogih Pariza znana pod imenom madame Madelon, je sam sebe uspavala, gledajoč v svetlo kovinasto kroglo, v rokah je pa pri tem držala etui, v katerem je bila shranjena biserna ovratnica, predno so jo oddali na pošto. Uspavana vedeževalka je kmalu začela govoriti in sicer le sunkoma, presekano in očitno z veliko težavo. Vsako njeno besedo so stenografirali.

»Mož«, je spregovorila z veliko muko, »male postave — črni, redki lasje — oča-

la ... Zavojček odpira ... bisere ima v žepu.«

Nato četrť ure ni spregovorila niti besede. Potem je nadaljevala malo lažje: »264 je v vreči na železnici. Težko se čita ... angleško je«. Po preteku nekaj minut: »57 komadov. Mož z redkimi lasmi — v žepu.«

Po seansi je bil juvelir ves razočaran. Detektiv je bil pa drugega mnenja. Iznenadila ga je številka 264, kajti to je bila številka vrednostne pošiljatev. Številka je bila znana njemu in še nekaterim drugim, ki so vodili preiskavo, mediju pa absolutno neznana. Tudi to o vreči na železnici in o težko čitljivi angleščini mu je bilo razumljivo. Preiskava je namreč dognala, da je tat številko ukradenega zavojčka prilepil na neko drugo pošiljatev in sicer na paket, našlovljen na nekega oficirja v Londonu. V tem paketu ni bilo drugega kot par angleških knjig in ilustriranih listov. Ti presenetljivi podatki medija seveda še niso mogli razjasniti zagonefne zadeve. Na dobro srečo je detektiv še enkrat uvedel strogo tajno nadzorstvo nad uslužbenci oddajne pošte v Parizu. Tokrat je pa vso skrb in pozornost posvetil onim, ki imajo redke temne lasje in očala. Teh je bilo ravno 12. Najbolj redkih las in najmanjše postave so bili pa trije. Po enem tednu strogega nadziranja se je dognalo, da eden od teh treh, ki je bil doslej najmanj sumljiv, potom nekega svojega prijatelja pošilja male vrednostne pošiljatev svoji materi v Toulouse. Eno tako pošiljatev so odprli in v njej so našli bisere od ukradene ovratnice. Ko so moža zaprli, je priznal, da je bilo vse tako, kakor je označila dama v svoji hipnozi. Biserna ovratnica je res nekaj časa nosil v žepu, številko ukradene pošiljatev je pa prilepil na angleški paket. Končno se je še to pokaznilo, kaj pomeni število 57, o katerem je govorila vedeževalka. Juvelir je razložil, da je ovratnica obstojala iz 57 bisserov.

Vedeževalka je dobila lepo nagrado okrog 250.000 dinarjev.

O Francu Jožefu

katega so tolika desetletja predstavljali dobrim državljanom kot najvišji vzor, je izšla, kakor smo enkrat že poročali, na Dunaju knjiga, ki nam kaže pravo njegovo lice. V tej knjigi je nanizano vse polno malih značilnih slišč in anekdot. Ena govori o Francu Jožefu in o moderni tehniki.

Reforme so bile staremu cesarju sploh v vsaki obliki neprijetne. Če je tudi moral iz političnih razlogov dati gotove koncesije duhu dobe, je vendarle glade samega sebe to vse trdovratno zavračal. Telefon, vpenjača in avto niso bili zanj. Samo enkrat se je v Ischlu z angleškim kraljem vozil z avtomobilom, a je dejal, da take »neumnosti« ne bo več počel. To besedo je držal. Tudi moderne kopalne sobe ni maral. Ko se je rodil, sta bila vodovod in kopalnica še nekaj neznanega. Kakor v mladosti, tako se je ves čas svojega življenja kopal v leseni banji, katero so mu prinesli v spalno sobo. Cesarica Elizabeta si je s težavo priborila svojo kopalno sobo.

Posebno skop je bil Franc Jožef s podajanjem roke. To je bilo posebno veliko in redko odlikovanje. Baron Margutti je imel kot pobočnik grofa Paara skozi 16 let vsak dan opravke v delavni sobi cesarja Franca Jožefa. V teh dolgih letih mu cesar, kakor baron sam pravi, ni nikdar podal roke. To se je zgodilo šele potem, ko je postal baron Margutti generalmajor in ga je cesar sprejel v privatni avdijenci. Drugi dan je grof Paar častil svojemu pobočniku ne k povišanju, pač k temu, da mu je cesar podal roko. — »Kako pa to veste, ekselencija?« je vprašal baron Margutti ves začuden. Dobil je nepričakovan odgovor: »Njegovo Veličanstvo mi je povedalo, da Vam je podalo roko.«

Za člane svoje rodbine je bil Franc Jožef zelo skrben. Ta skrb pa ni bila očetovska, temveč despotska. S svojimi sorodniki je enostavno disponiral in gorje, če se mu je kdo po svojem čutu in okusu upiral. Tudi pokorne in ubogljive je rad karal večkrat za prave malenkosti.

Čudno je pa to, da je še najboljši izhajal s svojim nečakom nadvojvodo Otonom, očetom poznejšega cesarja Karla. Nadvojvoda Oton je užival sloves največjega lahkoživca. Zagrešil je nešteto izgrediv, ki so cesarja silno razburjali. Oton je pa znal s svojo duhovitostjo pomiriti celo čemernega strica. Nekoč, ko ga je cesar radi nekega izgrediva posebno hudo ošteval, je začel Oton posnemati pasje lajanje in bevskanje. Cesarjevo čelo se je pordečilo od jeze. Razposajeni nadvojvoda je pa dejal: »Počutim se kakor oblit kužek in zato tudi govorim kakor on.« — Cesarju je ušel smeh in Oton je bil zopet v milosti odpuščen.

Človek, ki se je sam obsodil na smrt

V Čikagu je bil izvršen pred kratkim originalen samomor. Kandidat smrti je v kopalnici okoval stol s kovino, se slekel in spojil potem stol z električnim vodom. Tok ga je takoj ubil. Ko je policija preiskala njegove listine, da najde razlog za ta čudni samomor, je našla nekaj čudnega. Izsledila je namreč celo kopico papirjev, ki so predstavljali pravi proces. Pokojnik je uvedel namreč proti samemu sebi pismeno dokazno postopanje, v katerem je fungiral sam kot obtoženec, sodnik, tožitelj in zagovornik. Obtožil se je, da se je v drugi oženil, ko mu je pred kratkim umrla prva. Zanimivi so odgovori na vprašanja, ki jih je postavil sam sebi kot tožitelj. V svojo obrambo je navedel svojo osamljenost, očarljivost druge žene in nesrečno življenje, katero je imel s svojo prvo ženo. Toda na vse te olajševalne okolnosti se on kot sodnik ni oziral, temveč se je neusmiljeno obsodil na smrt na električnem stolu. In res je potem smrtno obsodbo tudi sam izvršil. Iz tega poročila, ki je skrajno neverjetno tudi za najbolj čudaškega Amerikanca, pa bi se dalo sklepati, da gotovo tudi v drugem zakonu ni bil srečen in da so očarljivosti njegove druge žene uživali bolj drugi kot on.

Sokolstvo

Nedeljski nastop Mariborske sokolske župe

Ob skrajno neugodnih vremenskih prilikah se je vršila v nedeljo popoldne javna telovadba M. S. Ž. na igrišču športnega kluba Maribor. Od potovanja v dežju, od jutranjih tekem in skupnih vaj, ki so se vršile skoro nepretrgoma od petih zjutraj do poldneva v curkih dežja in občutnem mrazu utrjeno članstvo je častno izvršilo svojo nalogo.

O nastopu malo kritike. Kakor se je pri sobotni akademiji moral navdušiti vsak razsoden opazovalec, tako se ni mogel ogreti pri nedeljskem nastopu. Manjkala sta ona dva glavna činitelja, ki suvereno odločata pri vseh telovadnih nastopih v masah: skladnost in kritje. Pomanjkanju skladnosti je predvsem krivo dejstvo, da se telovadci premalo resno bavijo s pripravljalnim delom v telovadnicah in da se to delo vrši v nezadostnem času. Vsaka vaja mora biti ne le naučena, ampak tudi prebavljena! Popolnoma potrebno je tudi, da se iz vsakega društva in društveca najmanj po ena oseba nauči na župnih tečajih vaj do najmanjše podrobnosti, da jih potem doma z absolutno gotovostjo brez napak poučuje, kajti napisane težje vaje dovoljujejo marsikdaj različno razlago in pisane vaje pravilno tolmačiti je stvar edino le rutiniranega veččaka. Kritje! Tam po deželi vadi vaje šestorica, deseterica in ne prihaja kritje v poštev. Kar na enkrat se znajde podeželski telovadev v stoglavici četi na župni prireditvi, kjer mu seveda zmanjka smisel za kritje in polom je tu.

Sicer pa mora pravični sodnik priznati, da je bilo vse jako dobro in lepo glede na dejstvo, da so bili ljudje do skrajnosti izmučeni, neprespani, parkrat od dežja premočeni, oblateni in premraženi. So to faktorji, ki morajo deprimirati še tako močno dušo. Sokol in Sokolica pa niso jekleni stroji.

Posebno pohvalno je treba omeniti zlata vredni moški naraščaj, ki nam obeta kar najlepšo sokolsko bodočnost, strumnost in skladnost članstva in brezhibni nastop vojaštva s sabljami. O vzorni vrsti Mariborskega Sokola velja to, kar je kritika povedala o sobotni akademiji. —P.

25letnica Sokola v Ljutomeru

Sokol v Ljutomeru proslavi dne 12. avgusta svojo petindvajsetletnico. Z dograditvijo lastnega doma je društvo posvedočilo svojo življensko silo in voljo kot eno najstarejših društev v bivšem Štajerskem. Dne 15. avgusta poteče četrť stoletja, odkar so nekateri sedaj večinoma že pokojni narodnjaki na vrtu Kukovčeve restavracije sklicali ustanovni občni zbor »Sokola« v Ljutomeru. Takrat posejano seme je vzklilo in se tekom dolge in tudi viharne dobe razrastlo v mogočno drevo, v katerem se senči poleg starejših članov tudi veliko nadebudne sokolske mladine.

Opozarijamo bratska društva na prireditve agilnega ljutomerskega Sokola, ki obeta biti zopet v enakem dobrem stilu vseh prejšnjih. Železniške zveze so ugodne, tudi polovična vožnja je že dovoljena za bratska društva. Zdravo!

Umetnik, slepar in diplomat

Pred berlinskim sodiščem se je zagovarjal te dni nečak bivšega nemškega državnega kancelarja, kneza Bülowa, bivši oficir Joahim pl. Reichel. Obtožen je bil goljufiji v 25 slučajih. Reichel je živ vel nenavadno pustolovsko. Začetkom svetovne vojne je bil dodeljen nemškemu poslaništvu v Carigradu, kasneje pa je služil krajši čas pri poslaništvih v Rimu in na Dunaju, kjer ga je sprejel sam cesar v avdijenci. Po vojni je izstopil iz armade in nastopal od tedaj pod raznimi imeni. Pojavljal se je sedaj kot kulturni zgodovinar, bančni ravnatelj, najčeseje pa kot generalni gledališki režiser. Trdil je, da ima posestva v Hamburgu, San Remu in Frankfurtu, ki pa jih je polagoma zapravljal. V Švici je bil l. 1923. obsojen na 8 mesecev ječe, ker je ponaredil več čekov. Ko se je vrnil v Nemčijo, si je skušal ustvariti eksistenco. Izkoristil je stara poznanstva in se kmalu uvedel v naj-

Sport

TURNEJA PRAŠKE SLAVIJE PO JUGOSLAVIJI.

Svojo propagandno turnejo po naši državi otvori prvak češkoslovaške hazene — praška Slavija — v nedeljo 24. tm. v našem mestu, kjer nastopi v igri s prvakom mariborskega okrožja. Nadaljna turneja se bo izvršila po naslednjem redu: 26. tm. v Murski Soboti z »Muro«, 28. tm. v Zagrebu s Concordijo kot predtekma meddržavni nogometni tekmi ČSR — Jugoslavija, dne 30. tm. v Beogradu z reprezentanco BHPa, 1. julija istotam z Jugoslavijo, 3. julija v Požarevcu z Viktorijo, 5. julija v Kragujevcu s Šumadijo, 7. in 8. julija v Skoplju s Skopskim SK, 10. julija v Zemunu z ZASK-om in 12. julija v Sremski Mitrovici z reprezentanco sremske hazenske župe.

NOGOMETNI PROGRAM ISSK MARIBORA.

Nekako sredi julija zaključí ISSK Maribor nogometno poletno sezono, kolikor se to tiče njegovih enajstoric, ki bodo imele počitnice do srede avgusta. Prej bo pa še nekaj prav zanimivih tekem. V nedeljo 24. tm. — isti dan ko gostuje pri družini ISSK Maribora praška Slavija — igra prvo moštvo ISSK Maribora na svojem igrišču prijateljsko tekmo z SK Varaždinom, prvakom zagrebške province. Pred nekaj leti so bili Varaždinci večkrat v Mariboru in »Mariborčani« pri njih. Kakor so bila takrat ta srečanja vedno zanimiva, tako bo gotovo tudi nedeljska tekma privabila v ljudski vrt številno športno občinstvo, ki je radovedno tako na igro Varaždincev kakor tudi enajstovice našega prvaka. — Dne 1. julija se odigra po vsej priliki finalna tekma za Iljerjev pokal med ISSK Mariborom in SK Železničarjem. — Nadaljno nedeljo 8. julija pa nastopi prvo moštvo ISSK Maribora v revanžni tekmi proti SK Iliriji v Ljubljani, kjer bo imelo ponovno priliko pokazati solidnost svojega znanja.

Igrišče SK Železničarja

poleg glavnega vhoda v vojašnico kralja Petra bo slovesno otvorjeno drugo nedeljo 8. julija. Pripravlja se za ta dan zanimiv sportni program in se mariborski klubi naprošajo, da ne bi prirejali za 8. julija večjih tekem na svojih igriščih.

Težkoatletski sportni klub

v Mariboru je sklenil po predhodnih posvetovanjih z SK Železničarjem, da izvrši v najkrajšem času fuzijo z železničarji, ki dobijo s tem lepo priliko za ustanovitev težkoatletskega odseka.

SK Železničar — SK Celje.

Mariborski SK Železničar se odzove vabilu SK Celja k prijateljski nogometni tekmi, ki se bo odigrala v nedeljo 24. tm. na Glaziji v Celju.

ISSK Maribor — službeno.

Seja finančnega odseka bo jutri v četrtek ob 19.30, seja upravnega odbora pa ob 20. v kapelici Grajske kleti. — Tajnik.

boljšo družbo. V kratkem času je osleparil celo vrsto ljudi za znatne vsote denarja. Naročil pa je sploh vse, kar mu je bilo ponudeno v nakup. Seveda ni nobene stvari plačal, pač pa vsako takoj proda lin izkupiček zapravljal. Zanimivo je, da je ta slepar uspeval kot komponist. Sodišču sta bili predloženi dve operi, ki ju bodo v kratkem izvajali na več gledališčih. Tudi veliki umetniki so priznali talent tega genialnega sleparja. Sodišče pa je seveda bolj upoštevalo njegove sleparske talente in ga obsodilo na dve leti težke ječe.

Strašen zločin očeta

V Stockholmu so oblasti aretirale kurjača Stoema, ki je vrgel svojega 10letnega sina v parni kotel. Prvikrat je bil radi pomanjkanja dokazov izpuščen. Pri čiščenju velikanskega kotla pa so našli sedaj nepričakovano in na splošno presenečenje devčič čevle. Radi tega je bil Stoem ponovno aretiran. Pri zaslišanju je po dolgem obotavljanju priznal, da je v resnici izvršil strašen zločin in sicer samo radi tega, ker je bil njegov sin edina ovira, da se ni mogel v drugič poročiti.

Viktor Mérics

Pomlajeni

TRETJI DEL.

Prostor mladim.

Hotela me je rešiti, a je to zaman poskušala na terasi Villiers-sur Mera. Potem, ko je bil zločin izvršen, jo je pa popadlo kesanje, neutešljivo kesanje. Ljubila me je, ljubila in še kako! Zakaj je morala usoda ravno mene izbrati in uvrstiti med žrtve mojstra? ... Ima tudi opravičilo: Ni si mogla predstavljati, da bo šlo tako daleč in da bo blaznost njenega krušnega očeta zavzela tolik razmah. Danes pa vidi, da skače svet že iz tečajev ter da izgublja ravnotežje ob divjanju strašnega genija. Tega pa ne bo dopustila. Ve, da je obsojena, hoče pa vendarle posvariti človeško družbo. Ves svet bo opozorila na tirana in njegove pomočnike. Z enim udarcem me bo maščevala, maščevala bo svojo ljubezen, katero je po neumnem žrtvovala krvavi utopiji.

Ubogo dekle. Čitam in zopet čitam to pismo, še toplo od mrzlice. Torej je res Juljeta, ki je policistom izdala Ugolinov brlog. Pravi, da je to njena ljubezen. Kako strašno nesoglasje se najde v nedosegljivi jami morilcev, ki se imenuje ženska duša!

Smešno je vse to. Kaj more storiti Juljeta drugega kakor to, da povspeši vojno, ki se je z njeno pomočjo začela in katere izid se mi zdi nedvomljiv. Res, lahko piše, lahko izda, vse moči ljudi lahko razvname proti hiši starega moža, stvar je pa vendarle že sklenjena in dovršena. To je konec vseh koncev, kakor sem dejal v uredništvu. Obenem je pa to tudi začetek.

Juljeta je za mene mrtva. Z Bogom, Juljeta, dvojna izdajalka: verolomna svojemu dragemu, verolomna svojemu gospodarju. Juljeta spada v preteklost, jaz pa grem s pogumnim korakom v bo-

dočnost, v kateri bučijo hudourniki in se križajo bliski.

Pred nadležnimi ljudmi sem moral bežati. Zapustiti sem moral stanovanje in pisarno. Moje besede, četudi tako negotove in nejasne, so krožile od ust do ust v vedno večjem pretiravanju. Neskončen nemir se čuti nad vseni glavami. To je pričakovanje in strah, pričakovanje, v katerem se skriva tudi dosti radovednosti.

Kdaj bo udarila strela?

Teden je minil, odkar me je dal Ugolin izkrcati na cesto, ki vodi v Pariz. Ničesar se še ni zgodilo. Nestrpnost me muči. Dvom gloda v meni in često imam trenutke, ko se resno vprašam, če nisem vse to mogoče le sanjal.

Nekega dne, ko sem razgrnil »Večernik«, svoj list, sem kakor okamenel. Sovražnosti so začele. Prvi udarci pa niso od Ugolina. Vlada ga je prehitela. Na prvi strani lista sem čital neumen naslov v velikih črkah: »BAJKA UGOLIN«. Spodaj podnaslova: »Zločinske norije blazneža. Kaj pravi dr. Boret.« — Namah sem hlastno prečital ta članek:

»Ali nam niso vzbudili dovolj strahu — pravi avtor članka — z monstroom Ugolinom, ljudožercem, pošastjo, vsemogočnim učenjakom, ki bo obvladal svet? Vsak dan se je govorilo o novih junaštvih Ugolina. Ugolin, Ugolin. Samo o njem se je govorilo. Sedaj je pa tega konec. Ugolin se lahko združi z morskjo kačo.

Čučeno pa v ugolinskih zgodbah in bajkah niso same neumnosti. Ta človek eksistira v resnici in njegovi zločini se ne dajo zatajiti. Pojasnila, ki jih danes imamo, nam pa dovoljujejo zmeriti ga s pravo mero.

Ugolin je samo star, zmuden in izgubljen profesor kakih 80 let. Od razočaranj in neuspehov je zblaznel. Nesrečnež je ves čas svojega življenja suženj fiksne ideje: osvojití nesmrtnost. Pol stoletja bo že, odkar je pred zborom učeniakov

razlagal svoje pomlajevalne teorije. Učenjaki so ga pustili na cedilu. Od tedaj je še hujši. Njegova blaznost se razvija in tako hoče svojo protinaravno idejo uresničiti z metodo Voronova na ta način, da bi mladim ljudem jemal življensko moč ter jo dajal takim starim podrtijam, kakor je on sam.

Ali ima ta pseudo-znanstvena teorija sploh kakšno vrednost? Dr. Voronov to sam zanika. Cepljenje z žlezami, pa naj se vzamejo od opice ali od človeka, povzroča samo začasno pomnožitev telesne moči ter podaljša življenje le za nekaj let. Vse drugo je otročarija.

Danes poznamo pravo osebnost in tudi ime tajnostnega Ugolina. Ime mu je Jean Louis Anathase Huler, izhaja pa iz alžaske rodbine. Izgleda, da je bil nekdanji izvrsten dijak, ki je vzbudil nado na veliko bodočnost. V brezmejnem častihlepju je pa napravil svoje najboljšje lastnosti. Dobili smo precej podrobnosti o tej zanimivi osebnosti. Dr. Boret, ki ga jako dobropozna in ki je bil med onimi, ki so zmagovito pobili njegove teorije, je bil tako prijazen, da nam je povedal vse, kar ve o njem.

»Poznal sem Hulerja«, je dejal stari učenjak, katerega občuduje vsa Evropa, »pred kakimi 50 leti. Bil je res nekaj posebnega. Tudi zelo nadarjen je bil. Fantazija ga je pa zapeljala. Tekla je kakor cebra. Mlad si je že upal načeti najtežje probleme. Zatrjeval je, da bo rešil najtežje metafizične uganke. Zanimanje je bila njegova vera. Nihil, nič — to je bila njegova deviza. Radi tega smo ga imenovali »gospod Nihil«. Dostikrat smo se šalili z njim. Še več je pa bilo burnih debat. Takrat je bil nežen in majhen, repenčil se je pa kakor petelin in ni trpel nobenega ugovora. Ker se z njim ni dalo mirno govoriti, smo prekinili občevanje. Za poznejšo dobo mi je pa slučaj prihranil srečanje s tem čudakom. Povedati vam moram, da je imel lepo premoženje, da je vse napravil pri svojem težavnem raziskovanju in poskušanju. Akademijo znanosti je poplaval s svojimi nesmiselnimi spisi. Morila ga je skrb, kako bi se dala zopet naiti nesmrtnost. On namreč pravi, da je nesmrtnost že nekdanj bila

in da jo je treba zopet poiskati, da bo človek postal bog. Renan je mislil nekaj podobnega. Zatrjeval je tudi, da mora priti iz človeške črede neko novo, boljše bitje. Učenjaki naj k temu pripomorejo.

Dr. Boret se je pri teh starih spominih smejal ter nadaljeval:

»Kar se sedaj dogaja, me ne čudi nič malo. Stari blaznež je trdovratno nadaljeval s svojim raziskovanjem in poizkusi ter je najbrž tudi dosegel nekaj navideznih rezultatov. Potem je pa v starosti in onemogli jezi zapadel popolnemu zaslepljenju. Njegove teorije so danes ravno otako napačne, kakor so bile nekdanj.«

Vprašal sem dr. Boreta:

»Ali mislite, da bi mogel stari norec postati nevaren?«

Profesor je skomignil z rameni.

»To je norec, vam pravim. Gotovo je nevaren. Mogoče da je odkril kako nam še neznano moč, s katero je izvedel nerazumljive vlohe. Povrh stoji še na čelu tolpe zločincev in norcev, kakoršen je sam. Odvajanje in pohabljanje mladih ljudi je za to najboljši dokaz. In potem? ... Kaj bi lahko še storil? Zadostovalo bo, če se ga s spretnostjo in trdno voljo zasleduje in vlovi, da bo komedije enkrat konec.«

»Ali se javnost lahko pomiri?«

»Popolnoma. Vse skupaj je bajka in norija. Navadna, slaba norija. Možakarja dobro poznam. Potrebno je čimprej storiti energične korake, da se obvarujemo nadaljnjih škod.«

Poslovil sem se od velikega učenjaka, ki me je prijazno spremljal do vrat. Z njim vred kličem javnosti: Vse skupaj ni nič. Tu imamo samo ubogega, zmenečnega vruga, ki je sicer izvršil nekaj zločinov, a mu bodo že jutri napravili konec.

Zadostuje, da se ga odkrije in identificira. To se je zgodilo. Malo potrpljenja in zastor bo padel po zadnjem dejanju te burke.

Dalje prihodnjič.

Mali oglasi, ki vključujejo posredovanje in osebne namene oblikovanja: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 8.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Začetnica

s 4 razr. meščansko šolo z znanjem slov. nemšk. in srbo-hrvatskega jezika, išče službo. Naslov pove uprava lista. 1225

Rožnata foulard svila

za poletne obleke od 68 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Lepa meblirana soba

se odda boljšemu gospodu s 1. julijem. Naslov v upravi lista. V

Kdor je včeraj

iz telovadišča pomotoma odnesel en par novih deških čevljev št. 36 se naproša, da jih odda v Smetanovi ulici št. 34 II, pri g. Vidicu. 1228

Meblirana soba

z malo toaletno sobo se s 1. julijem odda zakonskemu paru brez otrok. Vprašati, Glavni trg 3. 1241

Visok zaslužek

se nudi za različne slučaje zavarovanja v Mariboru in okraju podzastopnikom, voljim in sposobnim za uspešno delovanje. Cenj. ponudbe takoj na upr. lista »Vzajemnost«. 1224

Triko svilo

140 cm široko za obleke in perilo a Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17. Maribor. XIII

Sandale,

dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Lokal

za trgovino ali pisarno se da takoj v najem. Vprašati v trgovini J. N. Šoštarčič Maribor, Aleksandrova c. 13. 1124

Dobro idoča trgovina s stanovanjem, vinotočem in tobačno trafiko se takoj pod ceno prodaja. Naslov pove uprava »Večernika«. 1239

Nova stružnica

za polovično ceno na prodaj. Naslov pove uprava lista. 1237

Štirinajstletna deklica

(nemške šole) išče mesto frizerke, šivilje ali modistinje s hrano in stanovanjem. Cenj. ponudbe nasloviti na Marijo Kosi, Varaždin, Kukuljevičeva ulica št. 8. 1238

Dame

naidejo visoki zaslužek z razpečevanjem dobro idočega patentiranega predmeta. Navodila dnevno od 10—12 in 16—18 ure v Sernčevi ulici 122 (Tomšičev drevo-red). 1192

Vse vrste moških in ženskih

modnih nogavic od 5 Din naprej, samo pri J. Trpinu, Glavni trg, Maribor.

Čevljarski vajenec

se sprejme takoj. Naslov pove uprava lista. 1201

Kabinet

v I. nad. mebliran, cestna in solčna stran, poseben vhod, električna luč se takoj odda. Stritarjeva ulica 5. — Vpraša se pri hišnem posestniku I. nad. 1232

Krasno 4 sobno stanovanje

z kopalnico se proti odkupnini pohištva odda. Mlinska ul. 34 I. 1233

Lepo opremljena soba

na ulico za 1—2 osebi se odda. Aleksandrova c. 44 II., desno. 1236

Trajne kodre po najnovšem sistemu.

Vodna ondulacija, manikura, masaža ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje frizerski salon A. Mrakič, Maribor, Čankarjeva ul. št. 1. 777

Šivani sandali in čevlji

se vam podplatijo najceneje in najhitroje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8.

Volneni delci

dobite od 16 Din naprej samo pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Oglejte si veliko zalogo novih

MODNIH LISTOV

za spomlad in za poletje

v Knjigarni Tiskovne zadruga v Mariboru, Aleksandrova 13

Kabaret EVROPA

dnevno spored in tamburaška godba. 1234

Abonente

prejemam na dobro hrano, Obed po Din 7-50, večerja po Din 5.—, Brezalkoholna restavracija »Pri zvezdi« Rudolf Smolej, Maribor, Pod mostom 11. 231

IZŠEL JE

ALBUM SLOVENSKIH KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poština 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga, Maribor Aleksandrova cesta šte. 13